

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

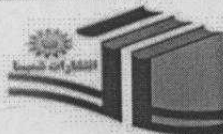
مدارس نظامیه

مؤلف:

فرزین قهرمانی فرد

سرشناسه	: قهرمانی فرد، فرزین، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: مدارس نظامیه / مؤلف فرزین قهرمانی فرد.
مشخصات نشر	: اهر: شمیس، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۴ ص.: مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی)، نمودار (بخشی رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۹-۱۶-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: نظام الملک، حسن بن علی، ۴۰۸-۴۸۵ق.
موضوع	: مدرسه های نظامیه.
موضوع	: *Nizamiyah schools
موضوع	: آموزش و پرورش -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Education-- Iran-- History
موضوع	: تاریخ -- سلجوقیان، ۴۲۹ - ۵۹۰ق.
موضوع	: Iran -- History-- Schools, ۱۰۳۷- ۱۱۹۴
رده بندی کنگره	: ۲۹۰ م ۴/ق BP۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۱ . ۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۴۶۸۸۱

شار، شمیس - ۰۹۱۴۹۲۶۶۱۱۸

نام کتاب: مدارس نظامیه

مؤلف: فرزین قهرمانی فرد.

ویراستار: اسداله قهرمانی فرد.

ناشر: انتشارات شمیس.

تاریخ و محل نشر: چاپ اول، پاییز ۹۶ اهر.

قطع و صفحه: وزیری، ۱۲۴ صفحه.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

طرح روی جلد: هادی زارعی.

چاپ و صحافی: آذرآبادگان.

آدرس اینترنتی: www.shamisabook.ir

پست الکترونیکی: shamisa1394@gmail.com

تلفن سفارشات: ۰۹۱۴۹۲۶۶۱۱۸-۰۹۱۴۹۹۵۲۶۳۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۹-۱۶-۳

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۸

مقدمه

فصل اول : اوضاع سیاسی حکومت سلجوقیان

۱۵	اوضاع سیاسی حکومت سلجوقیان
۱۷	طغرل بیگ، ابوطالب، رکن الدین
۱۹	آلپ ارسلان
۲۳	جلال الدین ملکشاه و اوج این ده سال
۲۵	برکیارق
۲۶	پادشاهی محمود
۲۶	پادشاهی مسعود
۲۷	سنجربین ملکشاه

فصل دوم : شرح حال خواجه نظام الملک و انگیزه های وی از تأسیس نظامیه ها

۳۰	زندگی نامه خواجه نظام الملک
۳۶	نقش خواجه در دستگاه حکومت سلجوقی
۳۷	عقاید خواجه
۳۷	منصفیات خواجه
۳۹	کتاب وصایا نامه خواجه
۳۹	انگیزه های وی در ساختن مدارس نظامیه ها

فصل سوم: پیشینه ی مدارس قبل از نظامیه ها

۴۵	پیشینه مدارس
۴۷	پیدایش مدارس
۴۹	مرکز علمی و درمانی جندی شاپور
۵۰	مکتب خانه ها
۵۱	دارالعلم ها
۵۲	بیت الحکمه ها
۵۲	مدرسه ناصر کبیر علویان
۵۳	مدرسه عضدی در کربلا
۵۳	مدارس قبل از عصر مابرقی
۵۴	بیت الحکمه بغداد
۵۴	جامع الازهر
۵۵	دارالحکمه قاهره

فصل چهارم: معرفی نظامیه ها و مدارس هم نام نظامیه ها در جهان اسلام

۵۸	معرفی شش نظامیه از میان جمع نظامیه ها
۵۹	نظامیه بغداد
۶۳	نظامیه اصفهان
۶۶	دانش آموختگان نظامیه اصفهان
۶۶	نظامیه هرات
۶۷	مدرسه نظامیه هرات
۶۸	مدرسان و دانش آموختگان مدرسه هرات
۶۸	نظامیه مرو

۶۹	دانش آموختگان نظامیه مرو
۶۹	نظامیه بلخ
۷۰	مدرسان و دانش آموختگان نظامیه بلخ
۷۱	نظامیه نیشابور
۷۲	مدرسه نظامیه نیشابور
۷۳	نظامیه بصره
۷۵	مدارس همزمان نظامیه
۷۵	سازمان اداری و آموزش نظامیه
۷۶	شرایط علمی و اخلاقی اساتید در نظامیه
۷۸	آداب تدریس معیدان
۸۰	نائبان تدریس
۸۰	معیدان مدارس نظامیه
۸۱	سیستم های مدیریتی مدارس نظامیه
۸۴	سازمان اداری نظامیه ها
۸۴	سازمان آموزشی نظامیه ها
۸۶	نتایج مثبت و منفی مدارس نظامیه ها
۸۶	پیشرفت علوم دینی به ویژه مذهب شافعی
۸۷	تأثیرات علمی و اجتماعی مدارس نظامیه
۸۸	نهضت تأسیس مدارس دولتی ملی
۸۹	مدرسه صلاحیه
۹۰	مدرسه فاضلیه
۹۱	تأثیر در دانشگاه های قدیم اروپا
۹۳	تجلیل از دانشمندان و مدرسان

- ۹۴ پیدایش ضوابط خاصی در امر و تدریس و توجه به رفاه مدرسان و طلاب
- ۹۵ تأثیرات منفی مدارس نظامیه
- ۹۶ عدم توجه به برخی از رشته های علمی
- ۹۷ مبارزه با فلسفه و آزادی افکار
- ۹۸ عدم ارتباط و تبادل فرهنگی با سایر جوامع بشری
- ۹۸ انحصار دانش و بهره گیری سیاسی از آن
- ۹۹ تشدید اختلافات مذهبی و ایجاد تفرقه در میان جوامع اسلامی
- ۱۰۱ دیگر عیب های این مدارس
- ۱۰۳ نتیجه کلی
- ۱۰۹ اسناد و تصاویر
- ۱۱۶ فهرست اعلام و اشخاص
- ۱۱۸ منابع و مآخذ

مقدمه

مسلمانان در نخستین سال های اسلام بیش از هر چیزی به بحث و تحقیق درباره قرآن و احکام آن، احادیث نبوی و روایت های آن که همراه همیشگی دین بود، می پرداختند. همه این کوشش ها فقط در راه تحکیم مبانی دین و نشر تعلیم آن انجام می گرفت. با تکامل تمدن اسلامی و توسعه معارف و علوم دیگر، اکتفا کردن به مساجد و بحث های پراکنده ای که در آنجا مطرح می شد، یسر نبود. و از میان ملت های اسلامی ایرانیان به این فکر افتادند. زیرا مدتها قبل آنها مدارس ساده و فاقد امکانات را می ساختند. البته عالی تری هم ساخته بودند بنام جندی شاپور که از تمام نقاط جهان مانندرومیان، هندیان در آنجا مشغول تبادل افکار و خواندن بودند. ولی همین مردان ایرانیان بودند که با تأسیس مدارس مجهز و کامل مثل مدارس نظامیه، تاجیه، ملل اسلامی و غیر اسلامی را با نحوه ایجاد چنین مدارس آشنا کردند. این مدارس هر چند ابتدایی بود ولی در همان خود کامل تر بود. شیوه و روش های آن که در مدیریت و آموزش بکار گرفته، سرمشقی برای سایر دیگر جهت تأسیس مدارس، دانشگاهها و دارالعلم ها گشت. تأسیس این مدرسه ها نشان می داد تا چه حد در قرن پنجم به علوم و دانش توجه شده است. هر چند نباید از عوامل سیاسی و مذهبی این مدارس چشم پوشی کرد. ولی این مدارس در پیشرفت علوم به خصوص معارف و علوم اسلامی تأثیر انکارناپذیر داشتند.